

Konsekvenser af fedtafgiften for hotel-, restaurant- og turismeerhvervet

Den 1. oktober 2011 blev fedtafgiften indført. Den indbefatter, at der skal betales afgift af visse fødevarer med et indhold af mættet fedt på over 2,3 procent. Det drejer sig blandt andet om kød, mejeriprodukter, animalsk fedt, spiseolier, margarine og lignende smørbare blandingsprodukter, erstatningsvarer eller efterligninger af de ovenfor nævnte varer. Afgiften er 16 kr. pr. kg. mættet fedt i disse fødevarer.

Formålet med afgiften er at gøre det dyrere at spise usundt, og derved at fremme befolkningens sundhed. For mange virksomheder i hotel-, restaurant- og turismeerhvervet bliver konsekvensen af den nye afgift dog først og fremmest, at priserne på en række centrale råvarer stiger.

Omkostningerne til råvarer er, efter lønninger, den største omkostningspost ved restaurantdrift. Råvareomkostningerne varierer fra virksomhed til virksomhed, men udgør typisk mellem 25-40 pct. af omsætningen¹. Da omkostningerne til råvarer udgør så stor en del af omsætningen, er hotel- og restauranterhvervets indtjening meget afhængig af de generelle udsving i råvarepriserne.

HORESTA har i november 2011 gennemført en medlemsundersøgelse med det formål at af-

dække konsekvenserne af indførelsen af fedtafgiften for hotel-, restaurant- og turisterhvervet. HORESTA vurderer, at flertallet af branchens virksomheder en måned efter fedtafgiftens introduktion vil have haft mulighed for at vurdere de første konsekvenser af denne.

Om undersøgelsen

Undersøgelsen er gennemført via et elektronisk spørgeskema, som er udsendt pr. mail til 1.158 medlemsvirksomheder. HORESTA har modtaget i alt 268 besvarelser af spørgsmålene om fedtafgiften, svarende til en svarprocent på 23 pct. I analysen deltager både restauranter, fastfood, caféer, attraktioner, hoteller, kursus- og conferencecentre, vandrerhjem mv. Deltagerne fordeler sig som vist i Tabel 1.

¹: Kilde: HORESTA, Normtalsanalyse 2009/2010

Nogle besvarelser dækker over flere virksomhedsenheder. Der indgår således i alt 387 virksomheder/enheder med en sammenlagt omsætning på 6,6 mia. kr. i analysen.

Den samlede omsætning blandt de danske hoteller, vandrerrhjem, restauranter, caféer, kursuscentre, værtshuse, kantiner, cateringvirksomheder, campingpladser, forlystelsesparker mv. udgør i alt 42,2 mia. kr. årligt². De deltagende virksomheder repræsenterer således i alt 16 pct. af markedet.

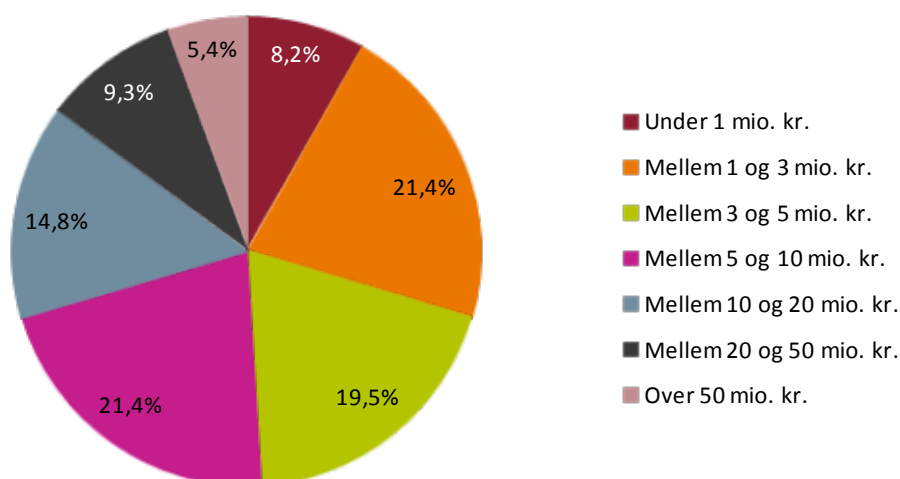
Salg af mad- og drikkevarer er ikke nødvendigvis den primære aktivitet for virksomhederne. For at sikre et korrekt beregningsgrundlag af konsekvenserne af fedtafgiften er alle deltagende virksomheder i analysen blevet bedt om at angive deres samlede salg af mad- og drikkevarer.

2: Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 1: Deltagernes fordeling efter type

Virksomhedstype	Antal	Fordeling
Attraktion/forlystelsespark	6	2,2%
Café	15	5,6%
Kantine, catering og diner transportable	13	4,9%
Værtshus og diskotek	5	1,9%
Fastfood forretning, cafeteria	14	5,2%
Feriecenter	5	1,9%
Hotel	89	33,2%
Kro	20	7,5%
Kursus- og konferencecenter	26	9,7%
Restaurant	59	22,0%
Vandrerrhjem	11	4,1%
Øvrig turismevirksomhed	5	1,9%
I alt	268	100,0%

Figur 1: De deltagende virksomheder inddelt efter deres restaurantomsætning

Deltagernes samlede restaurant-, kantine-, cateringomsætning udgør i alt 3,6 mia. kr., svarende til 10 pct. af den samlede momspligtige omsætning for bespisningsvirksomheder i Danmark.

Det er vores vurdering, at besvarelsene dækker et repræsentativt udsnit af branchens virksomheder både med hensyn til type, størrelse og beliggenhed.

Resultater

Omkostningerne til råvarer er som nævnt, efter lønninger, den største omkostningspost ved restaurantdrift, og fedtafgiften har derfor stor betydning for restaurantvirksomhederne. I hvilken udstrækning virksomhederne påvirkes af fedtafgiften afhænger af deres koncept, menuudbud mv.

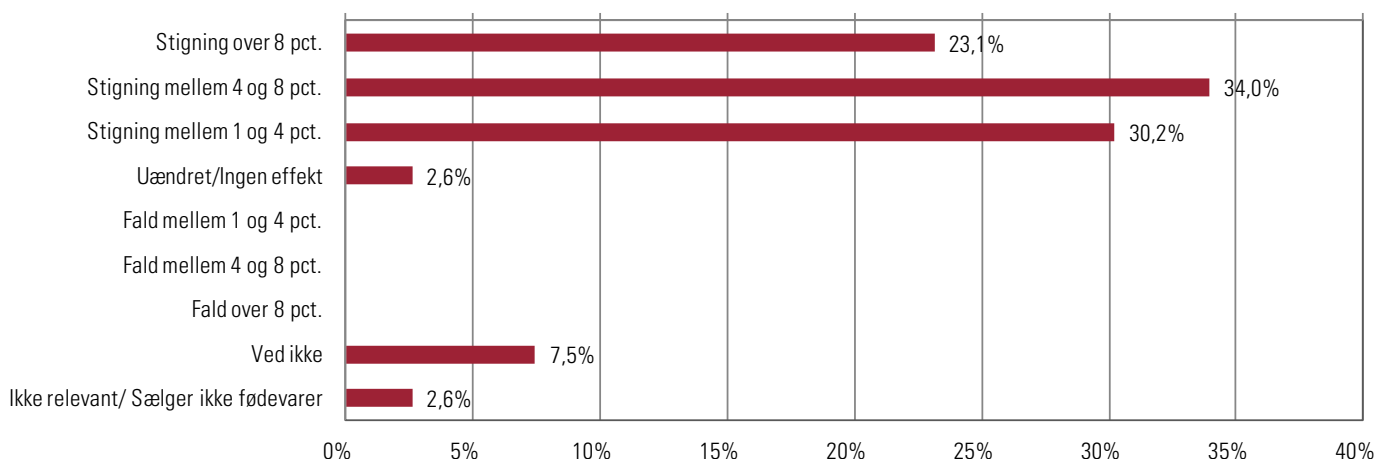
Cirka hver tredje virksomhed angiver, at deres råvareomkostninger til madvarer er steget med mellem 1 og 4 pct., mens over halvdelen oplever at deres omkostninger til råvareindkøb af madvarer er øget med mere end 4 pct.

Da fedtafgiften først for nylig er trådt i kraft, er der fortsat en mindre andel (7,5 pct.) af virksomhederne, som endnu ikke har det fulde overblik over konsekvenserne.

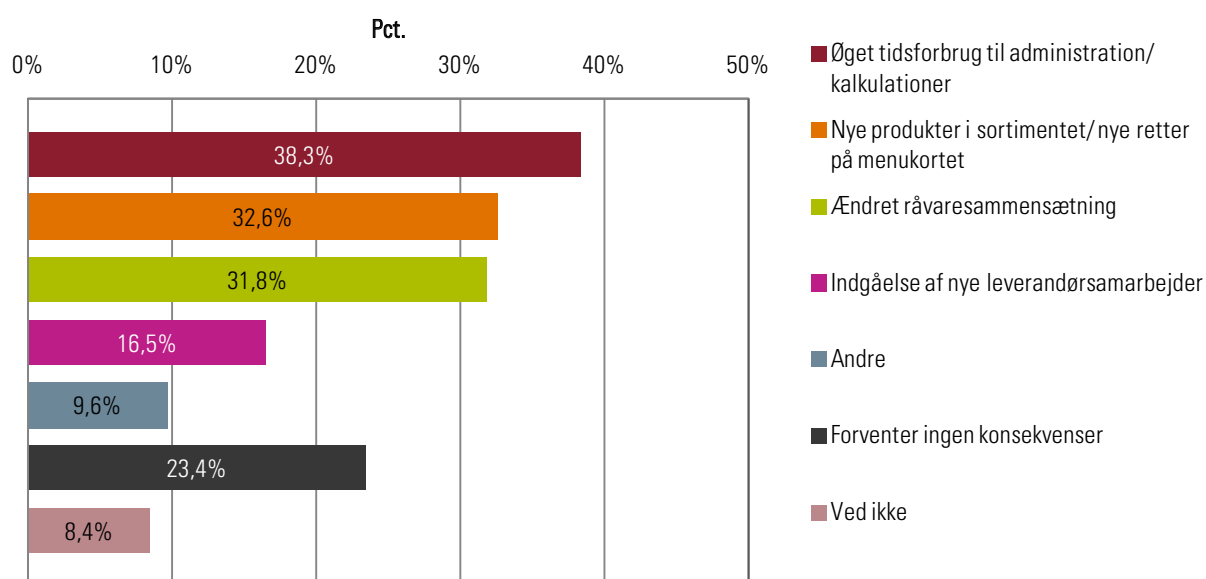
For de deltagende virksomheder i undersøgelsen vil fedtafgiften indebære en meromkostning til råvarer på i alt cirka 34 mio. kr. svarende til 0,9 pct. af deres samlede mad- og drikkevareomsætning.

Øgede råvareomkostninger er imidlertid ikke den eneste konsekvens af fedtafgiften. Virksomhederne rapporterer også i høj grad om et øget tidsforbrug til administration.

Figur 2: Hvordan vurderer du at fedtafgiften påvirker de samlede råvareomkostninger til madvarer i din virksomhed?

Figur 3: Hvilke øvrige konsekvenser vil fedtafgiften have for din virksomhed?

Virksomhederne skal således bruge tid på at foretage kalkulationer og på baggrund heraf vurdere om det kan betale sig at udskifte enkelte råvarer eller sammensætte helt nye retter og menuer.

Næsten 40 pct. af virksomhederne forventer at skulle bruge mere tid på administration, herunder dialog med bogholderi, revisor og leverandører som konsekvens af indførelsen af fedtafgiften.

Knap hver tredje virksomhed regner med at introducere nye retter i deres menukort for at søge at minimere effekten af fedtafgiften, og en ligeså stor andel svarer, at de forventer at fedtafgiften vil have indflydelse på råvaresammensætningen i deres sortiment. Dette kan både væ-

re gennem at købe råvarer med mindre mængder af mættet fedt, men også ved at fokusere på indkøb af billigere råvarer. En virksomhed nævner eksempelvis, at de har reduceret andelen af økologiske råvarer i deres produktion for at minimere konsekvenserne af fedtafgiften.

Omkring 16-17 pct. af virksomhederne vil indgå nye leverandørsamarbejder som følge af fedtafgiften.

Fedtafgiftens betydning for mængden af mættet fedt

Formålet med indførelsen af fedtafgiften er bl.a. at skabe incitament for restauranter o. lign. til at anvende sun-

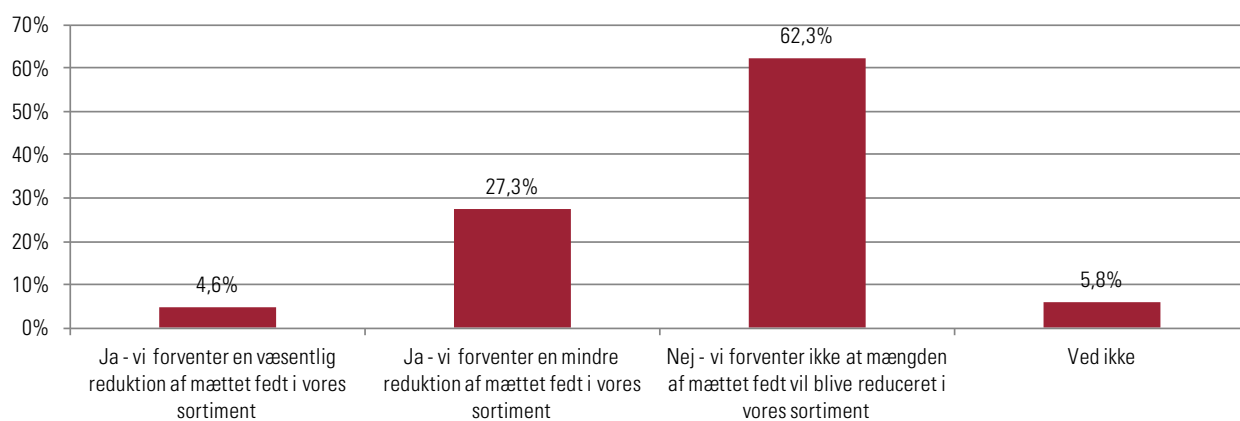
dere råvarer med et lavere indhold af mættet fedt i deres produktion.

I realiteten opererer de fleste restauranter dog med et menukoncept, som er vanskeligt lave om uden at ændre på virksomhedens profil og gæstens oplevelse. Næsten to tredjedele af respondenterne vurderer således, at mængden af mættet fedt i deres sortiment vil forblive uændret. 27,3 pct. forventer, at fedtafgiften vil medføre et lidt lavere indhold af mættet fedt i deres sorti-

ten ved at ændre råvaresammensætningen. Virksomhederne står dermed grundlæggende overfor to muligheder: 1) at betale ekstraregningen for fedtafgiften selv – med en lavere avance til følge – eller 2) at lade regningen gå videre til gæsterne.

Ved at lade regningen gå videre til gæsterne risikerer virksomhederne imidlertid at færre kunder vil gæste deres virksomhed, hvilket kan betyde at omsætningen forbliver uændret eller måske endda direkte falder.

Figur 4: Forventer du at de retter du udbyder vil have et lavere indhold af mættet fedt som konsekvens af fedtafgiften?

ment. Blot 4,6 pct. forventer, at fedtafgiften vil medføre at indholdet af mættet fedt i deres retter vil blive væsentligt reduceret.

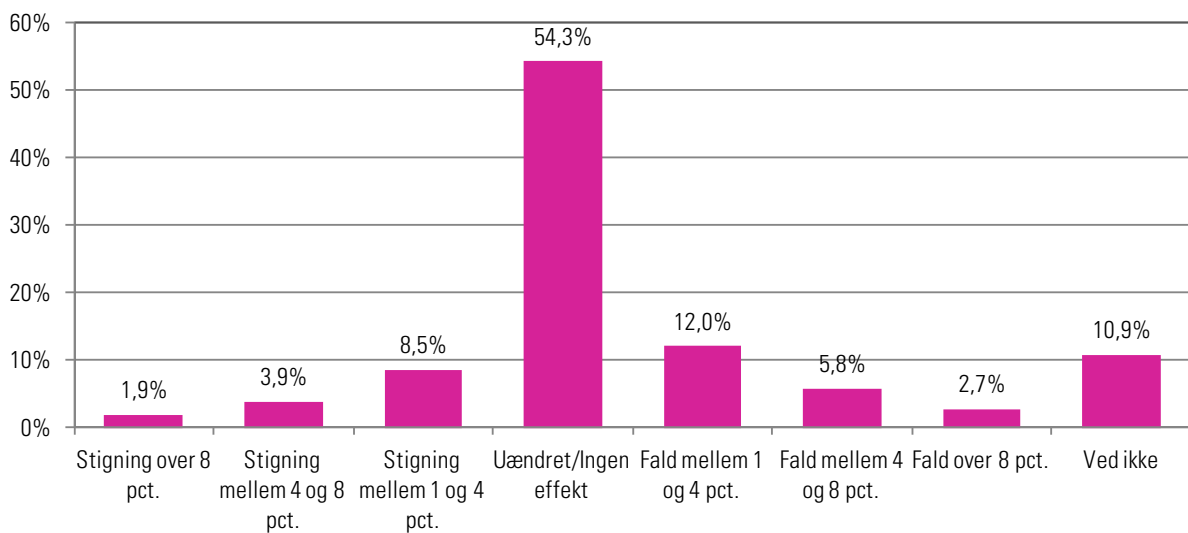
Fedtafgiftens betydning for omsætningen

Virksomhederne oplever således at det kun i begrænset omfang vil være muligt at minimere effekten af fedtafgif-

Besvarelserne viser, at kun et fåtal af virksomhederne forventer at kunne øge omsætningen svarende til de øgede råvareomkostninger. 54,3 pct. af respondenterne vurderer, at fedtafgiften ikke vil have indflydelse på omsætningen, mens hver femte virksomhed forventer lavere omsætning. De virksomheder, som i høj grad er afhængige af turister, frygter desuden, at de højere priser på madvarer vil forstærke billedet af Danmark som et dyrt ferieland.

Figur 5: Hvilken indflydelse vurderer du at fedtafgiften vil have på din restaurantomsætning?

Kun 14 pct. forventer, at det vil være muligt at øge omsætningen og dermed helt eller delvist få dækket de øgede omkostninger, som fedtafgiften indebærer.

Hvis virksomhederne ikke har mulighed for at øge omsætningen og kun i begrænset omfang kan reducere mængden af mættet fedt i produktionen, ender en stor del af regningen for fedtafgiften hos erhvervet.

Den samlede omkostning for fedtafgiften for hotel-, restaurant og turismeerhvervet beløber sig til i alt 250-350 mio. kr. Dette beløb svarer til 0,7-1,0 pct. af restauranthvervets samlede omsætning og forringer virksomhedernes bundlinje tilsvarende .

Konklusion

Det er kun ganske få virksomheder i HORESTAs medlemsundersøgelse, som forventer ikke at blive berørt af fedtafgiften. Cirka hver tredje virksomhed angiver, at deres råvareomkostninger til madvarer er steget med mellem 1 og 4 pct., mens over halvdelen oplever at deres omkostninger til råvareindkøb af madvarer er øget med mere end 4 pct.

Motivationen for indførelsen af fedtafgiften er at begrænse mængden af mættet fedt i fødevarer. De fleste restaurantvirksomheder følger dog et givent koncept, som de er kendt for, og dette koncept har de ikke mulighed for fundamentalt at ændre og dermed eliminere effekten af fedtafgiften. Dette er med til at forklare hvorfor fedtafgiften

HORESTA
Vodroffsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel. 35 24 80 80
Fax 35 24 80 88

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

Tendens udgives af:

HORESTA (Hotel-, Restaurant- og Turisterhvervet).

Redaktion:

Benedikte Rosenbrinck, Jonas Kjær og Henrik Messmer (ansv.).

Redaktionen kan kontaktes på tlf. 35 24 80 80, analyse@horesta.dk

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

kun vil have begrænset effekt på mængden af mættet fedt i virksomhedernes sortiment og menukort. Omtrent to tredjedele af virksomhederne vurderer ikke, at fedtafgiften vil have indflydelse på mængden af mættet fedt i deres sortiment.

Virksomhederne har dermed blot to muligheder: At vælge selv at 'betale regningen' for fedtafgiften med lavere avance til følge eller at lade denne omkostningsforøgelse gå direkte videre til forbrugerne med risiko for faldende efterspørgsel. Undersøgelsen viser, at kun 14 pct. af respondenterne forventer, at det vil være muligt at øge omsætningen og dermed helt eller delvist få dækket de øgede omkostninger, som fedtafgiften indebærer.

Fedtafgiften vil således medføre en meromkostning for hotel-, restaurant- og turismeerhvervet i størrelsesordenen 250-350 mio. kr. årligt, som vil kunne mærkes direkte på bundlinjen. Dette svarer til 0,7-1,0 pct. af den samlede årlige omsætning på bospisningsvirksomheder.

Dette beløb skal ses i lyset af at en gennemsnitlig restaurant i Danmark opnår et resultat før skat på -5,6 pct. af omsætningen, når ejeren har fået løn for sin arbejdstid.

Udover den direkte omkostningsstigning påregner en stor andel af virksomhederne at

skulle bruge mere tid i forbindelse med administrative rutiner, såsom gennemførelse af kalkulationer, udvikling af nyt sortiment og på indgåelse af nye leverandørsamarbejder.